

Midwifery and Midwifery Education in Denmark[#]

Seda Göncü Serhatlıoğlu^{1,2,a,*}

¹The Interdisciplinary Research Unit of Women's, Children's and Families' Health, University of Copenhagen, Copenhagen, Denmark

²Department of Midwifery, Faculty of Health Sciences, Antalya Bilim University, Antalya, Türkiye

*Corresponding author

Review

Acknowledgment

[#]This study was presented as an oral presentation at the 1st International 1st National Sivas Midwifery Congress held at Cumhuriyet University in Sivas on May 9-10, 2022.

History

Received: 08/06/2023

Accepted: 11/08/2023

ABSTRACT

Denmark is a small country in Northern Europe where midwives are highly skilled and able to work independently. In the Danish healthcare system, physicians are only involved in pregnancy, childbirth, and postpartum care if there are indications of medical complications. If there are no indications, midwives are responsible for pregnancy, childbirth, and postpartum care. Midwifery is highly respected in Denmark and midwifery services include family planning, antenatal preparation classes, ultrasound screening, prescribing some medications, smoking cessation interventions, special support and care for specific groups, and monitoring and care in hospitals or at home for high-risk pregnancies. Midwifery education in Denmark is provided by universities. The program is a 3.5-year, 14-module, 210-ECTS program with direct entry after high school, consisting of 50% theoretical and 50% practical education. The final module of the education is a research project (20 ECTS) that is evaluated through a written and oral exam. Simulation centres and skills laboratories in hospitals and universities are actively used in midwifery education. In Denmark, there are opportunities to obtain a master's or doctoral degree in midwifery. A master's program lasts a maximum of 9 months, and a doctoral program lasts a maximum of 3.5 years. This review article provides information on midwifery and midwifery education in Denmark.

Keywords: Denmark, Midwife, Midwifery, Midwifery Education

Danimarka'da Ebelik ve Ebelik Eğitimi[#]

Bilgi

[#]Bu çalışma 9-10 Mayıs 2022 tarihlerinde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde gerçekleşen 1. Uluslararası 1. Ulusal Sivas Ebelik Kongre'sinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Süreç

Geliş: 08/06/2023

Kabul: 11/08/2023

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Kuzey Avrupa ülkelerinden biri olan Danimarka ebelerin çok güçlü olduğu ve bağımsız çalışabildikleri küçük bir ülkedir. Danimarka sağlık sisteminde doktorlar sadece endikasyon söz konusuysa gebelik, doğum ve doğum sonu döneme dahil edilirler. Eğer endikasyon söz konusu değilse, gebelik, doğum ve doğum sonu dönem ebelerin sorumluluğundadır. Ülkede ebelere ve ebelik uygulamalarına belirgin şekilde saygı gösterilir. Ebelik hizmetlerinin kapsamı içerisinde aile planlaması, doğum öncesi hazırlık sınıfları, ultrason taraması, bazı ilaçların reçete edilmesi, sigara bırakma müdahale kursları, özel gruplara yönelik destek ve bakım, riskli gebeliklerde hastane ya da evde izlem ve bakım sayılabilir. Danimarka'da ebelik eğitiminden üniversiteler sorumludur. Lisans eğitimi, lise sonrası doğrudan girişin olduğu 3,5 yıl süren, 14 modüllük, toplam 210 ECTS'lik bir eğitimidir. Eğitim %50 teorik ve %50 uygulama olarak yürütülmektedir. Eğitimin son modülü bitirme projesi (20 ECTS) olarak geçmektedir ve hem yazılı hem de sözlü sınavla değerlendirilir. Eğitimde hastanelerin ve üniversitelerin simülasyon merkezleri ve beceri laboratuvarları aktif olarak kullanılır. Ülkede ebelik eğitiminde master ve doktora yapma imkanı vardır. Master azami 9 ay, doktora azami 3,5 yıl sürmektedir. Bu derleme makalede, Danimarka'da ebelik ve ebelik eğitimi hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Danimarka, Ebe, Ebelik, Ebelik Eğitimi

^a sedagoncu07@gmail.com

^{ID} <https://orcid.org/0000-0002-3329-5461>

How to Cite: Serhatlıoğlu Goncu S (2023) Midwifery and Midwifery Education in Denmark, Journal of Health Sciences Institute, 8(Special Issue): 335-340

Giriş

Dünyanın en eski mesleklerinden biri olan ebelik; gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde kadına, yenidoğana ve aileye yönelik sağlık hizmeti sunan profesyonel bir disiplindir (Ejder Apay, 2014). İlk çağlarda ebelik, doğuma yardım etme işi olarak deneyim ve çıraklıkla öğrenilmiş ve aktarılmıştır. Orta çağda ise, ebelerin 'cadı' olarak tanımlanmasıyla yakılmaları ya da ölüm cezalarına maruz kalmaları mesleğin tüm dünyayı etkileyecek en karanlık dönemleri olarak bilinmektedir (Towler ve Bramall, 2023). Orta çağ sonrası bilimin

gelişmesiyle dünya genelinde bir değişim ve dönüşüm yaşanmış ve bugünkü modern ebeliğin adımları atılmaya başlanmıştır (WHO, 2017). Fakat, ülkelerin kendine özgü sosyoekonomik, kültürel, tarihsel ve hukuki faktörlerinden dolayı, ebelik eğitimi ve uygulamalarında farklılıkların ortaya çıkması kaçınılmaz olmuştur. Bu farklılıkların görüldüğü ülkelerden birisi de Danimarka'dır.

Danimarka, Kuzey Avrupa'da yer alan bir İskandinav ülkesidir. Danimarkalıların yaşam standartları oldukça

yüksektir. Dolayısıyla ülke, eğitim ve sağlık hizmetlerinin sunumu açısından ulusal ölçütlerin sağlanması noktasında en yüksek sıralarda yer almaktadır (United Nations Development Programme, 2013). Danimarka'da sağlık sistemi evrenseldir ve tüm vatandaşlar için sağlık hizmetlerine ücretsiz ve eşit erişim ilkelerine dayanmaktadır. Ulusal ölçütler çerçevesinde sağlık hizmetlerinin sunumunda ebeler çok önemli ve saygın bir yere sahiptir. Danimarka, ebeliği kendi başına profesyonel bir sağlık mesleği olarak kabul eden Avrupa ülkeleri arasındadır (Ministry of Health, 2017).

Bu derleme makalede, Danimarka'nın ebelik ve ebelik eğitimi hakkında bilgiler verilerek, farklılıkların nedenleri açıklanmaya çalışılmıştır. Yazar, doktora sonrası araştırmacı (Post doc) olarak Kopenhag Üniversitesi Disiplinler arası Kadın, Çocuk ve Aile Sağlığı Araştırma Birimi, Juliane Marie Merkezi'nde bulunmaktadır. Bu nedenle bilgiler, bilimsel kaynakların yanı sıra, yazarın bireysel gözlemlerini de içermektedir.

Danimarka'da Sağlık Sistemi İçerisinde Ebelik ve Kapsamı

Danimarka'nın resmi dili olan Danca'da ebe için, "toprak ana" anlamına gelen "jordmoder" kullanılır. "Jord" kelimesi "toprak" ve "moder" kelimesi "annenin" anlamındadır. Jordmor, toprağı kaldıran kişi demektir. Yani, yeni doğan çocuğı topraktan çıkarıp annenin kollarına veren kişi olarak tasvir edilmektedir. Danimarka'da ebelik, tarihi köklere sahip bir meslektir ve öncelikli olarak doğum desteğı vermede etkin rol almıştır (Mckay, 2004).

Günümüzde Danimarka'da ebelik mesleğı, sağlık sektöründe prestijli bir meslek olarak kabul edilmekte ve çalışma alanları oldukça genişletilmiş durumdadır. Ebe, birincil sağlık hizmeti sağlayıcısı olarak bağımsız bir şekilde hem insanların evlerinde hem de hastanede çalışabilmektedir (Godsman, 2001). Ebe, her kadın için gebelik ve doğum sürecinde merkezi bir figürdür (Maimburg, 2018). Ebeler, hastanelerin kadın doğum servislerinde, doğumhanede, doğum öncesi konsültasyon hizmetlerinde, doğuma hazırlık sınıflarında aktif görev alabilir. Ayrıca gebelik taramaları, yenidoğan taramaları konusunda uzmanlaşabilir ve evde doğumlarda aktif ebelik yapabilir. Ebe destekli evde doğum, kamusal doğum bakım sisteminin bir parçasıdır ve isteyen tüm kadınlar için yasal bir haktır (Danish Health Authority, 2021; Maimburg, 2018). Özel ebe merkezleri ve özel doğum kliniklerinde de serbest ebelik yapılabilmektedir. Ebelerin çoğunluğunun hastanelerin kadın doğum servislerinde çalıştığı bildirilmektedir (Danish Midwives' Association, 2023). Danimarka'da ebelik uygulamaları kapsamında aile planlaması hizmetleri, ultrason taraması yapma, reçete yazma ve sigara bırakma müdahale kursları düzenlemek de bulunmaktadır. Ancak, ebelerin reçete yazma yetkisi sınırlıdır ve yalnızca belirli durumlarda belirli ilaçları (hafif ağrı kesici, vitamin, mineral, alerji ilacı, yara bakım ürünü, kontraseptif ilaç ya da enjeksiyon vb.) reçete edebilmektedir (Ministry of Children and Education, 2022; Danish Midwives' Association, 2023). Ultrason taraması

yapabilen ebeler bu konuda özel eğitime sahiptir. Öte taraftan klinik deneyime, pedagojik eğitim ve master derecesine sahip ebeler, ebelik okullarında eğitimci olarak çalışabilmektedir (University College of Northern Denmark, 2023).

Danimarka'da doğum bakımı, yasalarla çerçevesi çizilmiş güçlü bir sistemle ve ebe liderliğinde sürdürülür (Maimburg, 2018). Doğum öncesi bakım, birinci basamaktaki pratisyen hekimler ve ikinci basamakta doğum servislerinde çalışan ebeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Kadının gebeliğı kesinleştikten sonra kayıtlı olduğu pratisyen hekim (aile hekimi) bildirimle, kendisini gebeliğı boyunca takip edecek ebe birimine yönlendirmesi yapılmaktadır. Riskli gebeliğı olmayan kadınlar için, tavsiye edilen doğum öncesi bakım programı; pratisyen hekim ve ebe tarafından 5-6 takip ziyaretinden oluşmaktadır (Poulsen ve Brot 2013). Danimarka'daki gebeliklerin büyük çoğunluğunda ebe, kadını en sık gören sağlık profesyoneli. Ebeler, riskli olmayan gebeleri bağımsız olarak takip etme yetkisine sahiptir (The Ministry of Health, 2019). Riskli gebelik durumunda hem ebeler hem de kadın doğum uzmanı tarafından paylaşımlı takip yapılır. Kadınların sadece %10-20'si komplikasyonlar nedeniyle paylaşımlı bakım almaktadır (Poulsen ve Brot 2013). Hastanelerde doğuma hazırlık için hem ebeler hem de eşlerinin katılabildiğı ücretsiz eğitimler deneyimli ebeler tarafından düzenlenmektedir (Rigshospitalet, 2023). Ayrıca serbest ebeler de doğuma hazırlık eğitimleri verebilmektedir.

Doğum sürecinde riskli bir durum yoksa, normal doğumların sorumluluğı sürecin başından sonuna kadar ebenin sorumluluğundadır. Gebelerin travay süreci ve doğumun gerçekleştiğı oda aynı olup, eşinin ya da kadının istediğı bir destekçinin de süreç boyunca refakat etmesine izin verilmektedir. Doğum odaları, sürecin normalliğini korumak amacıyla ev sıcaklığında, aydınlık ve iyi tasarlanmıştır. Odalarda salınmak için yukardan asılı ip, matlar, puflar ve pilates topu bulunmaktadır. Aynı oda içerisinde bir doğum havuzu da yer almaktadır. Geleneksel doğum yatağı yerine, birçok işlev ve seçeneğı sahip bir doğum koltuğı kullanılmaktadır. Her odada yenidoğan canlandırma cihazları bulunmaktadır (Rigshospitalet, 2023). Danimarka'nın en büyük bölge hastanesi olan Rigshospitalet'e ait doğum odasının görüntüleri, hastane ziyareti sırasında servis sorumlusunun izni ile yazar tarafından çekilmiştir (Şekil 1). Doğum sürecinde herhangi bir normalden sapma durumunda doğum uzmanı ile iş birliğı içinde riskli gebelerin bulunduğu doğum kliniğıne sevk gerçekleştirilmektedir. Böyle durumlarda riskli doğum ünitesinde görevli ebe ve doğum uzmanı doğum sürecini yönetmektedir. Doğum sonu dönemde kadınlar taburcu olmadan önce ebe tarafından kapsamlı bir taburculuk görüşmesi yapılır. Ebenin onayı olmadan kadının taburculuğı gerçekleştirilmez. Hem anne hem bebek için sıkıntılı bir durum yoksa, doğum sonu dört ve altıncı saatte taburculuk olabilmektedir. Taburculuk öncesi ebe tarafından doğum sonu ev ziyaretleri planlaması yapılır. Doğum sonu birinci gün ya da ikinci gün ebe tarafından ev ziyareti yapılır. Danimarka'daki ebelerin doğumdan sonra

aile ile yalnızca bir ziyareti vardır, çünkü doğum sonrası bakım, anne / bebek bakımında ileri eğitim almış hemşireler olan sağlık ziyaretçileri tarafından üstlenilmektedir (Jepsen ve ark., 2017a; Rigshospitalet, 2023).

Şekil 1. Danimarka'da bir bölge hastanesinin doğum odasına ait görüntüler
Figure 1. Images of the delivery room of a regional hospital in Denmark

Ebelerin Çalışma Koşulları

Danimarka'da ebelere iyi çalışma koşulları sunulmakta ve çalışma ortamı olumlu ve destekleyici bir yapıya sahiptir. Ebelik, hemşirelik mesleğinden ayrı bir meslek grubu olarak kabul edilir. Ebelik uygulamaları bağımsızdır ve pratisyen hekim ve kadın doğum uzmanı tarafından müdahale edilmemektedir (McKay, 2004). Ebeler, sağlık ekibi ile karşılıklı iş birliği içinde hastalarına en iyi hizmeti sunmak için çalışmaktadır. Ebelerin maaşları, mesleki deneyime göre çalışılan kurum tarafından belirlenir. Ayrıca ebelere, sosyal haklar ve sağlık sigortası gibi avantajlar da sunulur (Ministry of Children and Education, 2022; Danish Midwives' Association, 2023).

Ülke genelinde ebelerin memnuniyet düzeyi, çalışma ortamı, maaşları, sosyal hakları ve ebelik mesleğine olan saygı düzeyi gibi faktörlere bağlı olarak değişebilmektedir. Fakat, ülke genelinde ebelerin memnuniyet düzeyi yüksektir. Ebelerin mesleğine olan tutku ve gönüllülüğün, mesleki memnuniyetlerini artırdığı bildirilmektedir. Danimarka'da ebelerin en yaygın olarak karşılaştıkları sorunlar arasında çalışma saatleri, ücretler ve kalıcı istihdamın sağlanamaması bulunmaktadır. Bu sorunların Avrupa'daki bazı ülkelere kıyasla ortaya çıktığı göz önünde bulundurulmalıdır. Yoksa, tüm bu konularda dünyadaki pek çok ülkenin önünde oldukları görülmektedir (Paulson ve Brot, 2013). Ayrıca, Danimarka'daki ebelerin (%37,6) tükenmişlik düzeylerinin incelendiği bir çalışmada İsveç (%43,0) ve Avusturya'daki (%52,1) ebelere kıyasla daha düşük oranda kişisel tükenmişlik bildirdikleri saptanmıştır (Jepsen ve ark., 2017b; Ministry of Children and Education, 2022).

Ebelerin Yasal Hakları

Danimarka'da ebelik mesleğinin çok sıkı bir yasal mevzuatı ve denetim mekanizmaları bulunmaktadır. Ebelere yönelik yasalar, ebelerin mesleki konularını, çalışma koşullarını, eğitim ve sertifikasyon süreçlerini, ebelere sunulan hakları ve yükümlülüklerini tanımlar. Bu yasalar, ebelerin mesleki standartlarını ve kalitesini garanti etmeyi ve hastaların sağlıklı ve güvenli bir şekilde doğum bakımı almasını sağlamayı amaçlar (Ministry of the Interior and Health, 2001; Ministry of the Interior and Health, 2019).

Danimarka'da ebelik mesleğine ait bir tane mesleki dernek bulunmaktadır. Danimarka Ebeler Derneği (Dansk Jordemoderforeningen), ebelerin mesleki sorunlarına çözüm bulmak ve yasal haklarını savunmak, mesleğinin kalitesini ve güvenliğini artırmak, ebelerin eğitim ve sertifikasyon süreçlerini geliştirmek ve ebelerin mesleki gelişmelerini teşvik etmek amacıyla oluşturulmuştur. Ebeler adına güçlü ve aktif çalışan derneğin üye sayısı, Danimarka'daki emekli ve çalışan ebelerin neredeyse tamamıdır. Dernek, ebeleri her türlü durumda desteklemekte ve aktif çalışmaktadır (Danish Midwives' Association, 2023). Her anlamda güçlü olan dernek bilimsel araştırmalar ve etkinlikler düzenleme noktasında da çok etkin çalışmaktadır.

Danimarka'da Ebelik Eğitimi

Danimarka'da ebelik eğitimi, 19. yüzyılın ortalarında kiliseler tarafından verilen pratik ve tecrübe tabanlı bir eğitime dayanmaktadır. 20. yüzyılın başlarında, Danimarka'da ebelik hizmetlerinin standartlaştırılması ve profesyonelleştirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. 1919 yılında Danimarka'da ilk ebe okulu açılmış ve bu okul, ebelik eğitiminin resmi temelini oluşturmuştur. Aynı yıl, Danimarka Ebeler Derneği (Dansk Jordemoderforeningen) kurulmuş ve ebelerin hakları ve çalışma koşulları için mücadele etmeye başlamıştır. Bu gelişmeler sonucunda, ebelik eğitimi akademik ve teorik bir temele oturtulmuş ve bugünkü kaliteli ve kapsamlı eğitim sistemi oluşturulmuştur (Ministry of Children and Education, 2022; Danish Midwives' Association, 2023).

Günümüzde, Danimarka'da ebelik eğitimi bir lisans programı olarak sunulmaktadır ve hemşirelik eğitimi ön koşulu yoktur (McKay, 2004). Öğrenciler lise eğitimi sonrasında, lise ders puanlarına göre başvuru yapabilmektedir. Danimarka'da ebelik lisans eğitimi, üniversitelerde ve ebeler okullarında verilmektedir. Eğitim süresi üç buçuk yıl sürmektedir. Eğitimin %50'si teorik, %50'si uygulamalı eğitimidir. Teorik ve uygulamalı dersler toplam 7 yarıyla ayrılmış ve 210 ECTS'den oluşmaktadır. Eğitimin içeriğinde kadın doğumla ilgili derslerin yanında anatomi, fizyoloji, mikrobiyoloji ve patoloji gibi çok çeşitli doğa, insan ve sağlık bilimleri dersleri verilmektedir. Ayrıca psikoloji, pedagoji ve sosyal bilimler hakkında da bilgi edinilmektedir. Danimarka'da ebelik lisans eğitimi, sürekli eğitim ve profesyonel gelişime bağlı olarak takip edilip ve güncellenmektedir. Ayrıca bu eğitim, mesleki yeterliliklerle ilgili Avrupa Birliği Direktifleri ile uyumludur. Danimarka'da ebelik lisans eğitimi veren dört eğitim kurumu vardır. Ebelik eğitiminde, öğrencilere hem bilimsel hem de kültürel bir perspektif sunulmaktadır. Öğrenciler, sadece tıbbi bilgileri değil, aynı zamanda kadınların, çocukların ve ailelerin kültürel ihtiyaçlarını da anlamaları gerektiğini öğrenmektedir. Bu nedenle, Danimarka'da ebelik eğitimi, tıbbi ve kültürel bilgiyi birleştirerek öğrencilere farklı bir bakış açısı sunmaktadır. Öğrencilere stajlarının üç dört haftalık bir kısmını başka ülkelerde yapabileme imkanı sunularak farklı doğum kültürleriyle tanışma imkanı sağlanmaktadır (University College South Denmark, 2023). Özellikle iletişim becerileri Danimarka ebelik eğitiminde çok önemli yere sahiptir. Öğrencilerin empati becerilerinin geliştirilmesi, en az uygulama pratikleri kadar değerlidir (Ministry of Education and Research, 2016; University College of Northern Denmark, 2023).

Ebelik eğitiminde problem odaklı öğretim, simülasyon eğitimi, disiplinler arası öğretim ve proje çalışmaları çok büyük öneme sahiptir. Uygulama eğitiminde hastanelerin ve üniversitelerin simülasyon merkezleri ve beceri laboratuvarları aktif olarak kullanılmaktadır. Klinik uygulama kapsamında öğrenciler, hastanelerin ilgili servislerinde rotasyonlu olarak görevlendirilmektedir. Öğrenciler görevlendirildikleri kliniklerde haftanın yedi günü ve günün her saatinde vardiyaların bir parçası kabul edilmekte ve her öğrenci klinikteki bir ebeye (klinik

süpervizör) bağlı çalışmaktadır. Ve yine aynı klinikte tüm öğrencilerden sorumlu bir eğitmeni olmaktadır (University College Absalon, 2023). Eğitimin mezuniyet öncesi son yarıyılında öğrencinin lisans projesi hazırlaması (20 ECTS) gerekmektedir. Bu proje hem yazılı hem de sözlü olarak belirlenen bir eğitim jürisi önünde sunulmaktadır. Proje savunması başarılı olan öğrenciler mezuniyetle "lisanslı ebe" olmaktadır. Lisans programını tamamlayan lisanslı ebeler, Yetki yasasının 55. maddesine göre, Danimarka Hasta Güvenliği Kurumu (Danish Patient Safety Authority) tarafından yapılan değerlendirmeyi geçtikten sonra "kayıtlı ebe" olarak adlandırılmaktadır (Danish Patient Safety Authority, 2023). Kayıtlı ebe olmak, ebelerin Danimarka'da resmi olarak çalışmasını ve hizmet sunmasını mümkün kılmaktadır (Ministry of Education and Research, 2016; University College of Northern Denmark, 2023).

Uluslararası Ebeler Konfederasyonu'nun (ICM), dünya çapında ebelerin güçlendirilmesinde öncelendiği konulardan biri de ebelik eğitimidir (Bharj ve ark., 2016). Ebelik eğitiminde bakımın sürekliliği üzerinde önemle durulmakta ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından da önerilmektedir (Hainsworth ve ark., 2021; WHO, 2018). Kadının gebelik takiplerinde bakım aldığı ebe grubunu bilmesi ve doğum sırasında da onlarla birlikte olması, ebe ile kurulan ilişkiyi geliştirmektedir (Hainsworth ve ark., 2021; Sandall ve ark., 2016). Danimarka'da profesyonel varsayım, hem kadınların hem de ebelerin bu modelden kazanç sağladığı yönündedir (Danish Midwives' Association, 2023). Öte taraftan Danimarkalı ebeler tarafından kadın merkezli bakım, bilinçli bir felsefe olarak benimsenmektedir. Kadın merkezli bakım; kadının bireysel deneyimine, çocuk doğurma isteği ve doğum algısına, göçmenlik durumuna odaklanarak sunulmaktadır. Bireyselleştirilmiş ve süreklilik arz eden bakımın daha iyi doğum sonuçlarına ve artan doğum memnuniyetine neden olduğu bildirilmektedir (Jepsen ve ark., 2017a). Danimarka'da bakımın sürekliliği ile ilgili yapılan bir çalışmada, ebeler, kadını "fırtınalı sudan güvenli limana" yönlendiren ve ardından kontrolü tekrar kadına veren bir navigatör olarak algılanmaktadır. Doğum öncesi dönemde tanışmalar, birlikte kısa ama çok yoğun bir deneyim yaşadıkları sonra sakin koşullar altında birbirlerinden ayrılırlar (Jepsen ve ark., 2017a).

Lisansüstü Programlar ve Ebelik Araştırmaları

Ebeler lisans eğitimi sonrasında sağlık bilimleri yüksek lisans programı, ebelerde yüksek lisans programı ve klinik bilim ve teknoloji yüksek lisans programlarında master derecesi alabilirler. Master derecesi sonrası ebelik alanında doktora yapılabilir. Master azami 9 ay, doktora azami 3,5 yıl sürmektedir. Ebeler, mesleki gelişim ve araştırma yapmaya yönelik teşvik edilmektedirler. Bu nedenle ülkede sadece master ve doktora yapan ya da akademisyen ebeler araştırma yapar anlayışı yoktur. Klinikte çalışan ebeler aktif bir şekilde araştırma projelerinde yer alabilmektedir. Bu durum ebelik araştırmalarının zenginleşmesine olumlu katkılar sağlamaktadır. Öte taraftan ebeler, birinci basamak sağlık

hizmetleri sağlayıcısı, hastane, doğum merkezi veya sağlık merkezi gibi sağlık kuruluşlarında çalışırken, araştırma merkezlerinde de part-time veya serbest olarak çalışabilmektedir. Akademisyen ebeler de aynı zamanda kliniklerde çalışabilmektedir. Ancak, çalışanın tüm yasal gereksinimleri yerine getirmesi, özellikle çalışma süreleri, maaş ve vergilendirme konularında kurallara uygun hareket etmesi gerekmektedir. Bu şekilde düzenlenen çalışma sisteminin klinikte çalışma ve gözlem yapmayı kolaylaştırmakta ve mesleğin bilimsel gelişimine katkı sağlamaktadır. Ayrıca kanıt temelli araştırma sonuçlarının klinik uygulamaya entegre edilmesi sürecini de hızlandırmaktadır (Danish Midwives' Association, 2023; University College Absalon, 2023; University College of Northern Denmark, 2023; University College Copenhagen, 2023; University of Southern Denmark, 2023).

Sonuç

Danimarka ebelik sistemi tabanındaki güçlü yasal düzenlemeler ve eğitim programları, ebelerin sağlıklı ve güvenli bir şekilde hizmet vermelerini ve hastaların en iyi hizmeti almasını sağlamaktadır. Danimarka'da ebelik mesleğinin saygın bir yerinin olduğu gerek eğitim sistemi gerek uygulaması ve sahip olunan yasal haklar kapsamında önemli bir gelişme içerisinde olduğu açıktır. Ebelerin haklarını ve gelişiminin savunucusu güçlü derneklerinin olması da bu durumda önemli bir etkidir. Öte yandan ebelerin alanları dışında herhangi bir alanda çalıştırılmadıkları ve hemşirelik mesleğinden ayrıldıkları görülmektedir. Ebelerin sürekli eğitimlerle bilgilerinin kanıt temelli çalışma sonuçlarıyla güncellendiği ve ebelerin araştırmaya ve gelişmeye açık olduğu görülmektedir. Ülkemizde ebelik mesleğinin sorunları olarak saydığımız; güncel bir yasanın olmaması, alan dışı çalıştırılma ve sürekli ebelik bakımının etkin sağlanamaması gibi sorunların Danimarka ebelik sisteminde olmadığı açıktır.

Gebelik, doğum ve doğum sonu dönemlerinde kadınların tanıdığı ve güven duyduğu ebe veya ebe grubundan bakım almasının, doğum sonuçlarına ve memnuniyetine yansımalarının olumlu sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, ülkemizde de bu sistemin uygulanabilmesi adına girişimlerde bulunulması önerilmektedir. Bilimsel bir oturumda Danimarkalı akademisyen bir ebe "**Danimarka, ebelerin çok güçlü olduğu ve bağımsız çalıştığı mutlu ve küçük bir ülke ve ben ülkemde ebe olmaktan gurur duyuyorum**" demiştir. Çok yakın bir gelecekte ülkemizdeki ebeler tarafından benzer cümlelerin kurulabilmesi için, ülkemizde ebeliğin sağlık sistemi içerisinde güçlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Teşekkür

Danimarka'da bulunan Kopenhag Üniversitesi Juliane Marie Merkezi'ndeki Disiplinler arası Kadın, Çocuk ve Aile Sağlığı Araştırma Birimi, (The Interdisciplinary Research Unit of Women's, Children's and Families' Health, The Juliane Marie Centre, Copenhagen University) ebe araştırma grubu üyelerine katkı ve destekleri için çok teşekkür ederim.

Kaynaklar

- Bharj, K. K., Luyben, A., Avery, M. D., Johnson, P. G., Barger, M. K., & Bick, D. (2016). An agenda for midwifery education: advancing the state of the world' s midwifery. *Midwifery*, 33, 3-6. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2016.01.004>
- Danish Health Authority (Sundhedsstyrelsen). (2021). Anbefalinger for svangreomsorgen [Recommendations for maternity care (in Danish). Copenhagen, 2021. https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2016/Gravid-ny-i-Danmark/Eng_Ny-i-Danmark.ashx. Accessed 26 March 2023.
- Danish Midwives' Association (Jordemoderforeningen)- <https://jordemoderforeningen.dk/>). Accessed 05 February 2023.
- Danish Patient Safety Authority. (2023). Midwife: application for registration, (<https://en.stps.dk/en/health-professionals-and-authorities/registration-of-healthcare-professionals/midwife-application-for-registration/>). Accessed 06 February 2023.
- Ejder Apay, S. (2014). Geçmişten günümüze ebelik: tarihi bir inceleme. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 4(2), 13-20.
- Godsman, Kim. (2001). A personal experience of midwifery in Denmark. *British Journal of Midwifery*, 9(7), 434-437. doi:10.12968/bjom.2001.9.7.7952
- Hainsworth, N., Dowse, E., Ebert, L., & Foureur, M. (2021). 'Continuity of Care Experiences' within pre-registration midwifery education programs: a scoping review. *Women and Birth*, 34(6), 514-530. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2020.12.003>
- Jepsen, I., Mark, E., Foureur, M., Nøhr, E. A., & Sørensen, E. E. (2017a). A qualitative study of how caseload midwifery is experienced by couples in Denmark. *Women and Birth*, 30(1), e61-e69. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2016.09.003>
- Jepsen, I., Juul, S., Foureur, M., Sørensen, E. E., & Nøhr, E. A. (2017b). Is caseload midwifery a healthy work-form?—A survey of burnout among midwives in Denmark. *Sexual & Reproductive Healthcare*, 11, 102-106. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2016.12.001>
- Maimburg, R. D. (2018). Homebirth organised in a caseload midwifery model with affiliation to a Danish university hospital—A descriptive study. *Sexual & reproductive healthcare*, 16, 82-85. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2018.02.011>
- McKay, S. (2004). Models of midwifery care: Denmark, Sweden, and the Netherlands. In *Midwifery and the Medicalization of Childbirth: Comparative Perspectives*. Nova Science Publishers, Inc., New York, 155-162.
- Ministry of Children and Education (Børne-og undervisningsministerie). 2022, <https://www.ug.dk/job/jobfordelt-paa-erhvervsomraader/sundhedomsorgogpleje/sygepljordemoderarb/jordemoder-job>. Accessed 06 February 2023.
- Ministry of Education and Research. (Uddannelses- og Forskningsministeriet. 2016). Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i jordemoderkandkab. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181842>. Accessed 06 February 2023.
- Ministry of Health. (2017). Healthcare in Denmark an Overview, <https://sum.dk/>. Accessed 19 April 2023.
- Ministry of the Interior and Health (Indenrigs- og Sundhedsministeriet). (2001). Cirkulære om jordemodervirksomhed (Ebelik genelgesi), 149. Accessed 19 April 2023.

- Ministry of the Interior and Health, (Indenrigs- og Sundhedsministeriet). (2019). Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, 731. Accessed 12 April 2023.
- Poulsen, B. C. (2013). Recommendations for Antenatal Care, (2. ed.), The Danish Health Authority.
- Rigshospitalet. (2023), Pregnancy and birth and postpartum. <https://www.rigshospitalet.dk/afdelinger-og-klinikker/julianemarie/graviditet-foedsel-og-barsel/Sider/default.aspx>. Accessed 19 February 2023.
- Sandall, J., Soltani, H., Gates, S., Shennan, A., & Devane, D. (2016). Midwife-led continuity models versus other models of care for childbearing women. *Cochrane database of systematic reviews*, (4). <https://doi.org/10.1002/14651858.CD004667.pub5>
- The Ministry of Health. (2019) The Authorisation Law Publication of the act on the authorisation of healthcare professionals and on healthcare provision. Available at: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/731>. Accessed 11 May 2023.
- Towler, J., & Bramall, J. (2023). *Midwives in history and society*. Taylor & Francis.
- United Nations Development Programme (2013). *Denmark Country Profile: Human Development Indicators*". Accessed 19 April 2023.
- University College Absalon, (2023). *Midwifery*. (<https://phabsalon.dk/forskning/forskningsmiljoeer/ulighed-i-sundhed>). Accessed 12 April 2023.
- University College Copenhagen. (2023). *Research and Development*. <https://www.kp.dk/uddannelser/jordemoder/>. Accessed 12 April 2023.
- University College of Northern Denmark, *Midwifery* (2023). (<https://www.ucn.dk/uddannelser/jordemoder/job-og-karriere#at-menu>). Accessed 12 April 2023.
- University College South Denmark. (2023). *Midwifery*, <https://www.ucsyd.dk/uddannelse/jordemoder>, Accessed 12 April 2023.
- University of Southern Denmark. (2023). *Midwifery*, https://www.sdu.dk/en/om_sdu/institutter_centre/iob/uddannelse/jordemoderuddannelsen. Accessed 12 April 2023.
- World Health Organization (2017). *Nursing and midwifery in the history of the World Health Organization 1948-2017*. [https://www.who.int/publications/i/item/nursing-and-midwifery-in-the-history-of-the-world-health-organization-\(1948%E2%80%932017\)](https://www.who.int/publications/i/item/nursing-and-midwifery-in-the-history-of-the-world-health-organization-(1948%E2%80%932017)). Accessed 12 February 2023.
- World Health Organization. (2018). *WHO recommendations on intrapartum care for a positive childbirth experience*. World Health Organization. Accessed 12 February 2023.